

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Szász I. Attila ügyvéd által képviselt **felperesnek, alperes** ellen kártérítés iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságnál 41.P.85.767/2005. szám alatt indult és a Fővárosi Bíróság 56.Pf.634.687/2006/3. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által 24. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán 2007. szeptember 11-én tartott tárgyaláson meghozta a következő:

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Bíróság 56.Pf.634.687/2006/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 45.000 (Negyvenötezer) forint felülvizsgálati perköltséget és az államnak felhívásra 113.440 (Száztizenháromezer-négyszáznegyven) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az első fokon eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság a 41.P.85.767/2005/19. számú ítéletében megállapított tényállás szerint a felperes az 1998. július 24-én kötött adásvételi szerződéssel megvásárolta a Rt. által kibocsátott 178 db - sorszám szerint megjelölt - névre szóló nyomdai úton előállított törzsrészcéget, majd e részvényeket 1999. április 27-én a Rt-nél

letétbe helyezte. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a felperes keresete folytán a 2003. július 10-én kelt 27.P.86.793/2003/6. számú ítéletében kötelezte a alperest arra, hogy 15 napon belül vásárolja meg a felperestől a fenti 178 db törzsrészcéget 1,890.627 Ft vételáron, egybe kötelezte az alperest kamatok és perkiadás fizetésére is. A Fővárosi Bíróság a 2003. december 16-án kelt 57.Pf.29.414/2003/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A Rt. már korábban 2003. április 30-án döntött a társaság által kibocsátott valamennyi, névre szóló, nyomdai úton előállított részvényeinek dematerializált részvényekké történő átalakításáról. Az igazgatóság felhívta a részvényeseket a birtokukban lévő részvények 2003. július 14. napjáig történő benyújtására az átalakítás érdekében. A felperes - bár 2003. decemberében tudomást szerzett a benyújtási kötelezettségről azokat átalakítása végett nem nyújtotta be. A Rt. az átalakított részvényeket 2004. január 9-én értékesítette. Az alapügyben hozott másodfokú ítélet jogerőre emelkedése után - a felperes a részvényeket az alperes részére nem adta át és forgatmány útján sem gondoskodott azok átruházásáról. 2004. február 2-án végrehajtási lap kiállítását kérte, az elsőfokú bíróság 2004. március 18-án végrehajtási lappal a végrehajtási eljárást elrendelte, utóbb a 7.P.87.896/2004/11. sorszámu ítéletében az elrendelt végrehajtást a perkiadásra és azzal arányosan számítandó végrehajtási költségre korlátozta.

A felperes keresetében kérte kötelezni az alperest kártérítés jogcímén a korábbi ítéletekben megítélt 1,890.627 Ft vételár, ennek 1998. október 20-ától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata, valamint a perkiadások megfizetésére. A keresetét azzal indokolta, hogy az alperes az alapügyben hozott bírósági ítéletet határidőben nem teljesítette, annak teljesítése az alperesnek felróható okból lehetetlenné vált. Végezetül hivatkozott arra, hogy az alperes az alapügyben hozott bírósági ítélettel megszerezte a részvények tulajdonjogát, így dematerializálás érdekében az alperesnek kellett volna a Rt-nél a szükséges intézkedéseket megtennie.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy az alapügyben irányadó teljesítési határidő a másodfokú ítélet 2004. január 21-ei kézbesítéséhez képest 2004. február 5-én telt el, ekkorra a szolgáltatás már lehetetlenné vált. Vitatta, hogy a szerződés teljesítésének lehetetlenné válása az alperes magatartására vezethető vissza.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította és a felperest az alperes javára 56.719 Ft perkiadás, az állam részére pedig 113.450 Ft első fokú eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

A Fővárosi Bíróság a felperes fellebbezése folytán hozott 56.Pf.634.687/2006/3. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és a felperest az alperes javára másodfokú perköltség, az állam javára pedig eljárási illeték megfizetésére kötelezte. Elfogadta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást és osztotta annak jogi következtetéseit is. A másodfokú bíróság a keresetet a felperes által megjelölt jogcímen kártérítés iránti kérelemként bírálta el. Jogi álláspontja szerint nem lehetett a korábbi bírósági ítéletben foglalt kötelezettség teljesítésének elmaradása esetére a szerződésszegés jogkövetkezményeit alkalmazni. Elfogadta, hogy a korábbi ítéletekkel a bíróság a felek között a szerződést létrehozta. A Ptk. 365. §-ának (1) bekezdése szerint azonban az adásvételi szerződés létrejöttéhez az átruházásra irányuló szerződésen, illetőleg más jogcímen felül a dolog átadása is szükséges lett volna. A felperes azonban nem ajánlotta fel a részvények átruházását mint saját szolgáltatását, így az alperes nem volt köteles a vételárat megfizetni. 2004. január 9-éig a felek egyike sem teljesítette a szerződést, ezt követően pedig annak teljesítése lehetetlenné válása a felperesnek róható fel, ezért a felperes kártérítés iránti kérelme nem alapos. A dematerializálással kapcsolatos eljárást a felperesnek kellett lefolytatni, amennyiben a felperes e kötelezettségének eleget tesz, úgy a bírósági ítélet a dematerializált részvények tekintetében végrehajtható lett volna.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, az alperes 1,890.627 Ft-ban és kamataiban, valamint a perköltségekben való marasztalását kérte. A másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértést a Ptk. 277. §-ának (4) bekezdésében, a 298. §-a a/ pontjában, a 300. §-ának (1) bekezdésében, a 301. §-ának (1) bekezdésében, valamint a 28. §-ának (1) és (2) bekezdésében foglaltak megsértésében jelölte meg. Előadta, hogy a korábbi eljárásokban tévesen kérte az alperest kártérítés jogcímen marasztalni. Valójában annak az összegnek a megfizetésére kérte az alperest kötelezni, amelynek megfizetésére őt jogerős bírósági ítélet már korábban kötelezte. A bíróságoknak a helytelenül megjelölt jogcím ellenére a korábbi jogerős ítéletben foglaltak teljesítésére kellett volna köteleznie az alperest. A felülvizsgálati eljárásban a kereset jogcímeként azt kérte figyelembe venni, hogy az alperes mindenek előtt a bíróság által ítéletben létre hozott szerződés teljesítésére köteles.

Állította, hogy a maga részéről az alperes felróható magatartása miatt nem tudott eleget tenni a részvények átadása iránti kötelezettségének. Abban az esetben, ha az alperes jogkövető magatartást tanúsított volna - és a jogerős ítéletet annak kihirdetése után önként teljesíteti - a felperes részéről nem lett volna akadálya az adásvételi szerződésben reá háruló feladatok

teljesítésének. Előadta, hogy a részvények mindvégig a Postabank Rt-nél voltak letétbe helyezve, így az alperes teljesítési kötelezettsége körében maga eljárhatott volna a dematerializálásuk érdekében. Az alperes azonban a teljesítéssel a Ptk. 298. §-ának a/ pontja értelmében késedelembe esett, ezért a felperes mint jogosult a Ptk. 300. §-ának (1) bekezdése szerint követelheti a teljesítést.

Végezetül hivatkozott arra, hogy az alperes a jóhiszemű eljárás elvét is megsértette, a bíróság viszont azzal követett el jogsértést, hogy egyrészt nem állapította meg az alperes perhúzó, rosszhiszemű és az együttműködési kötelezettségét sértő magatartását.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

-.-.-.-

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Nem sértettek jogszabályt az eljáró bíróságok azzal, hogy a felperes keresetét kártérítésre, és nem a szerződés teljesítésére irányuló keresetként bírálták el. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 27.P.86.793/2003/6. számú és a Fővárosi Bíróság az 57.Pf.29.414/2003/7. számú ítéletében a felperes tulajdonában álló, nyomdai úton előállított részvényekre hozta létre az adásvételi szerződést és ennek alapján volt köteles az alperes a részvények vételárának és kamatainak megfizetésére. Ezzel az eljáró bíróságok a keresettel érintett jog tárgyában - a teljes kereseti követelés tekintetében - jogerős döntést hoztak. A Pp. 229. §-ának (1) bekezdése szerint a keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalapból származó ugyanazon jog iránt, ugyanazon felek - ide értve azok jogutódait is - egymás ellen új keresetet indíthassanak vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék. A hivatkozott jogszabályhely értelmében a felperes tehát nem indíthatott olyan új keresetet, amelyben az alperest a perbe hozott részvények vételárának kifizetésére kéri kötelezni. A szerződés teljesítésére az alperest jogerős bírói ítélet kötelezte. Ha annak az alperes nem tesz eleget, úgy a teljesítés bírósági végrehajtás útján kényszeríthető ki. A felperes tehát helyesen jelölte meg a keresete jogcímét kártérítésben és azt törvénysértés nélkül bíralták el ilyenként az eljáró bíróságok.

A felperes nem bizonyította, hogy az alperes jogellenes magatartása miatt került abba a helyzetbe, hogy a bíróság által korábban létrehozott részvény-adásvételi szerződést a maga részéről nem képes teljesíteni. A nyomdai úton előállított részvények a felperes tulajdonában voltak, viszont 2004. július 14-ével érvénytelenné

váltak, mert azokat a kibocsátó dematerializált részvényekké alakította át. A dematerializált részvények a korábbi nyomdai úton előállított részvények helyébe léptek, forgalom tárgyát képezhették, azokat a felperes birtokba vehette volna oly módon, ahogy a kibocsátó által közzétett hirdetményben le volt írva. Az adásvételi szerződés teljesítése szempontjából nem volt annak jogi jelentősége, hogy a részvények dematerializált részvényekké váltak. Azokat a felperes ilyen minőségükben is birtokba vehette, - és átruházhatta volna az alperesre.

Alaptalanul hivatkozott a felperes arra, hogy a dematerializálás iránti intézkedéseket az alperesnek kellett volna megtennie. A részvények a felperes tulajdonában voltak, így őt illették meg a tulajdonosi jogosultságok - birtoklás, használat és hasznok szedésének joga - de őt terhelték mindazok a kötelezettségek, amelyek a tulajdonlással együtt járnak. Ezért a felperesnek mint tulajdonosnak kellett figyelemmel kísérni a kibocsátó részvénytársaság közgyűlésének a részvényekre vonatkozó határozatait és a szükséges intézkedéseket azokhoz képest a részvényekkel kapcsolatban megtenni. Az esetben, ha a felperes az átalakítás folytán a kibocsátó által létrehozott dematerializált részvényeket átveszi, azokat a saját teljesítéseként átruházhatta volna az alperesre. A szerződés teljesítése azért vált lehetetlenné, mert a felperes a régi részvények bemutatását és az újaknak az átvételét a kibocsátónál elmulasztotta és az új dematerializált részvényeknek a kibocsátó által történő értékesítése miatt azok birtokba vételére már nem volt lehetősége, így az adásvételi szerződést a maga részéről nem tudta teljesíteni, következésképpen nem tarthat igényt az alperestől a vételár kifizetésére. Mivel a részvények kiszolgáltatása a felperes részvénytulajdonos feladata volt, nem volt elvárható az alperestől, hogy azok átvétele tárgyában a kibocsátónál eljárjon, de erre nem is lett volna joga, hiszen a nyomdai úton előállított részvények átruházása, forgatása nem történt meg a felperes részéről.

Alaptalanul hivatkozott e körben a felperes az alperes önkéntes teljesítésének az elmulasztására. Tény, hogy az alperestől is elvárható lett volna, hogy az őt marasztaló jogerős ítéletet önként teljesítse, de csak annak kézbesítése után. A február 6-ai kézbesítést követően azonban csak akkor, ha a felperes a részvények tulajdonjogát átruházza. Helyes a jogerős ítéletben kifejtett az a jogi álláspont, hogy a jogerős ítélet nem teljesítése nem jár kártérítési felelősséggel, mert annak jogkövetkezménye a teljesítés állami kényszerrel, bírósági végrehajtással való kikényszerítése.

Az alperes kötelezettségét jogerős ítélet állapította meg, ezért nem alkalmazhatók a Ptk-nak a szerződésekre vonatkozó 277. §-ában írt együttműködési szabályai.

Alaptalanul hivatkozott a felperes a Pp. szabályainak megszegésére is. Amennyiben valamelyik fél megsérti a polgári perrendtartás - nevezetesen a jó hiszemű pervitel szabályait - az, eljárás jogi következményeket vonhat maga után, kártérítés alapjául azonban a másik fél javára nem szolgálhat.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 56.Pf.634/687/2006/3. számú ítéletét a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles az alperesnek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. Az alperes felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a/ pontja szerint felszámítható ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 64. §-a alapján alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és 15. §-ának (1) bekezdése szerint a felperes köteles az államnak az adóhatóság felhívására megtéríteni.

Budapest, 2007.szeptember 11.

Salamonné Dr. Solymosi Ibolya s.k. a tanács elnöke, Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró, Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági írnok
(Prohászka Béláné)